

УНИВЕРЗИТЕТ УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ

ПОЗИВА СТУДЕНТЕ ДА СЕ ПРИЈАВЕ НА

КОНКУРС

ЗА УЧЕШЋЕ НА РАДИОНИЦАМА

ЛЕТЊЕ УМЕТНИЧКЕ ШКОЛЕ У ЛЕСКОВЦУ

ГРАД: БУДУЋНОСТ ТРАДИЦИЈЕ / ТРАДИЦИЈА БУДУЋНОСТИ

Универзитет уметности у Београду традиционално организује Летњу уметничку школу као интердисциплинарни истраживачки пројекат везан за поједине градове у Србији. Летња школа је отворена за студенте Универзитета уметности и иностране студенте партнерских школа. Ове године Летња уметничка школа организује се 18. пут, а град у фокусу је Лесковац.

Летња уметничка школа, претежно фокусирана на градове ван метрополе, може бити снажан подстицај децентрализацији културе. Град Лесковац, један од првих и најважнијих центара индустријске револуције у Србији – некада познат као *Мали Манчестер*, биће инспирација за полазнике из најширег спектра уметничких дисциплина. Свеколико урбано наслеђе које је из различитих историјских разлога данас угрожено служи као полазиште за савремена читања. Уметничке интерпретације, надамо се, могу допринети подизању свести о важности тог наслеђа и бити подстицај за будући развој.

УЧЕСНИЦИ

Програм је намењен студентима ФЛУ, ФМУ, ФПУ и ФДУ Универзитета уметности, као и студентима партнерских школа из иностранства.

ВРЕМЕ И МЕСТО ОДРЖАВАЊА

Од 12. до 19. јула 2018. године у Лесковцу

РОК ЗА ПРИЈАВЉИВАЊЕ

4. јун 2018. године

ДОКУМЕНТА ЗА ПРИЈАВЉИВАЊЕ

- Попуњен пријавни формулар
  - Уметничка биографија за студенте ФМУ и ФДУ, односно портфолио за студенте ФЛУ и ФПУ*
- *портфолио треба да садржи 5 до 7 одабраних радова

За додатне информације можете нам се обратити мејлом lus@arts.bg.ac.rs.

РАДИОНИЦЕ

1. Урбани идентитети – савремене интерпретације
2. Нова прошлост - *genius loci* Вучје
3. Лесковац – сећања која отварају хоризонте будућности
4. Градска песма међуратног Лесковца – ново читање

Универзитет уметности обезбеђује смештај и исхрану студената у Лесковцу.

ПРОГРАМ РАДИОНИЦА

УРБАНИ ИДЕНТИТЕТИ – САВРЕМЕНЕ ИНТЕРПРЕТАЦИЈЕ

Радионицу *Урбани идентитети – савремене интерпретације* води **Биљана Бранковић, доцент Факултета примењених уметности.**

Ова радионица испитује урбани идентитет Лесковца, његове историје наслеђа и градских прича. Циљ истраживања представља одабир једног препознатог потенцијала, формирање личне реакције и предлог ауторске интервенције у конкретном јавном простору. Медији изражавања су разнолики – од макета и прототипа у размери, преко фотомонтажа, све до кратких филмова и дешавања у простору.

НОВА ПРОШЛОСТ – *GENIUS LOCI* ВУЧЈЕ

Радионицу *Нова прошлост – genius loci Вучје* води **Светлана Волиц, доцент Факултета ликовних уметности.**

Поље деловања ове радионице везано је за Вучје, градић у непосредној вези са Лесковцем, у којем постоје капитални објекти електро индустрије, текстилне индустрије и модалитети луксузног становања некадашњих власника. Циљ радионице је документовање ових аспеката, продукција уметничких дела везаних за поменуто наслеђе и нека врста предлога будућих интервенција. Резултати ове радионице биће приказани у оквирима изложбе у Лесковачком културном центру.

ГРАДСКА ПЕСМА МЕЂУРАТНОГ ЛЕСКОВЦА – НОВО ЧИТАЊЕ

Радионица *Градска песма међуратног Лесковца – ново читање* коју води **Бранка Поповић, доцент Факултета музичке уметности**, темељи се на објављеним збиркама урбаног музичког наслеђа Лесковца. Полазници радионице ће имати прилику и задатак да дају савремена читања тог наслеђа и да их прилагоде дечјем хору. Исход радионице биће јавни концерт међународно признатог хора *Звездице* који ће извести старе песме у ауторским читањима полазника ЛУШа.

ЛЕСКОВАЦ – СЕЋАЊА КОЈА ОТВАРАЈУ ХОРИЗОНТЕ БУДУЋНОСТИ

Радионица *Лесковац – сећања која отварају хоризонте будућности* коју воде **Милена Драгићевић Шешић, редовни професор Факултета драмских уметности** и **Јована Караулић, докторанткиња**, за циљ има успостављање нове културе сећања, са посебним фокусом на период његовог успона, до почетка Другог светског рата. Радионица, која има и наглашену теоријску димензију, анализира процесе обликовања културног живота у граду, интерпретира преплете различитих идентитета и уочава кључне актере уметничког и интелектуалног живота. У оквиру процеса рада биће разматране теме међу којима су културолошко значење града – идентитет и симболичка вредност, стратегије градског развоја и стратегије културног развоја, читање града, политике сећања и улоге усмених историја и личних сећања у очувању аутентичности урбаних целина.

ЛЕСКОВАЦ КАО ИЗВОР ИНСПИРАЦИЈЕ

Лесковац је административни центар Јабланичког округа, налази се у Лесковачкој котлини, познатој по српском петоречју. Насеље датира још из доба Римског царства. Средњовековни назив насеља је *Глубочица* (стсрп. *Gľbočica*, од стсл. *glъbokъ* – „дубок“), па отуд потиче топоним *Дубочица*. Име *Лесковац* град је добио по шумама леске (стсл. *lěska*) тј. лешника.

Вероватно најзначајнији локалитет у широј околини Лесковца представља Царичин град који се налази на тентативној листи за упис у Унесков регистар светске баштине. То је јединствени сачувани пример византијског урбанизма подигнут на месту где се, према изворима, родио цар Јустинијан. Само налазиште простире се на платоу од 42,000 м². Град је окружен бредима и дели се на епископски, средњи и јужни део града. Насеље је било у вези са епископским делом - акропољем (утврђени део града). Ту се налазе епископска црква са крстионицом (баптистеријом) и епископска палата. Епископска црква је тробродна и дуга је око 70 м. У њеном западном делу налази се базен -цистерна уклесана у камену, повезан са главним водоводом који је пролазио са Петрове горе, удаљене од Царичиног Града око 16 км. Епископску палату и базилику одваја улица са тремовима, која води према источној

градској капији и пресеца форум који је кружног облика. У северотсточном, епископском делу града наилази се базилика са криптом (гробницом). Улица која од форума води на југ оивичена је зградама за становање. У јужном делу града откривена је базилика са трансепторн. Под ове грађевине украшен је мозаиком у девет нијанси боја, а један од капители стуба носи монограм Јустинијана I. Ван бедема, у овом делу града, налазе се терме (купатила) повезане са градом преко источне капије у доњем делу града. Улице и трг били су поплочани великим блоковима обрађеног камена, а са стране су имали тремове које су држали стубови. Испод откопаних улица, као и поред неких грађевина, налазе се остаци канализације. Царичин Град је у шестом веку био административно-управни и црквени центар византијске области на Балкану.

Скобаљић град се налази на врху стеновитог гребена планине Кукавице на левој обали кањона реке Вучјанке, 18 км од Лесковца. За културно добро проглашен је 1986. године. Град се састоји од Горњег, Доњег града и подграђа које се простире на источној страни. Захвата површину од 2 хектара. Најмоћнији бедеми се налазе на западу, а на северу се налази одбрамбени ров. Горњи Град је квадратног облика са око 400 квадрата површине у њему је сачуван моћан културни слој. Две куле су дијагонално постављене. Мања кула се налази поред капије која води у Доњи град а већа - Донжон кула се налази у СЗ делу и њени зидови су очувани до висине приземља. Слој је датован републиканским денаром из 100. године п.н.е. То су остаци тврђаве из предримског времена. Млађа фаза утврђења потиче из рановизантијског времена из шестог века. Сачувани су делови бедема грађени од камена и малтера. Овај бедем је оштећен - пресечен бедемом с краја XIV и прве половине XV века. Доњи Град са подграђем величине 1400 квадрата се простире источно од Горњег Града и прати конфигурацију терена.

Поред етно-археолошког парка на Хисару, месту где је сачувана још једна средњовековна урбана агломерација у самом граду постоје и две цркве, од којих је нарочито значајна Црква „Оцаклија“ подигнута 1803. године. У близини се налази и комплекс Јашуњских манастира: мушки св. Јована Крститеља који је подигао 1517. године „господин Андроник Кантакузен са браћом“, а више њега женски манастир св. Богородице, то јест Ваведења, који је дигла монахиња Ксенија са монахињама Теофом (Теофаном). Ктиторке су насликане у цркви као монахиње и жене у годинама. Натписи око њихових ликова су сасвим кратки, само помени њихових имена, осим што се уз Ксенијино име додаје „ктиторица светаго сего храма“.

У урбано наслеђе града Лесковца спадају примери градских кућа такозване „балканске архитектуре“ - Кућа Боре Димитријевића – Пиксле (једноспратна зграда у балканском стилу подигнута је у XIX веку. Фасада према улици је са два еркера на конзолама, а према дворишту са затвореном дивананом испред које се налази улаз. У приземном делу, поред предсобља има две собе и подрум. Диванана на спрату је неколико степеница уздигнута од пода ходника. Спрат има три веће и једну мању собу. Кров је интересантан са таласастом стрехом)

и Шоп Ђокићева кућа (стара 120 година, једносратна зграда са тремом изнад улаза који се налази изнад диванхане. Приземље зграде је скоро без отвора чију половину простора захвата подрум. Спрат ове куће био је добро уређен са таваницом у дуборезу у највећој соби).

Поред објеката индустрије (Лесковац је својевремено називан „српским Манчестером) Хидроелектрана Вучје спада у важне објекте. То је деривациони тип електране са водозахватом, водоводном комором, деривационим каналом и цевоводом. Градња електране је почела конструисањем канала 1902-1903. године, који воду доводи изнад електране. Он сам по себи представља куриозитет. Дужине је око 1000 метара, са просечном ширином и дубином 1 метар. Са једне стране је уклесан у стену, а са друге је сазидан потпорни зид. Природна лепота изградњом канала није нарушена, шта више са његових обода пружа се прелеп поглед на водопаде, камене литице и на кањон реке Вучјанке. Већина осталих делова комплекса електране је саграђена током 1903. године. Најстарији далековод у Србији дужине 17 километара је повезивао хидроелектрану и град Лесковац, са којим су власници електране имали уговор о осветљавању. У години у којој је Хенри Форд основао своју фабрику аутомобила, браћа Рајт остварила први успешан лет у историји човечанства и када се електрична енергија сматрала релативно новим феноменом, кроз бакарне проводнике далековода Вучје-Лесковац 24. децембра 1903. године потекла је прва електрична струја.

Ово је, наравно, само део свеколиког непроцењивог наслеђа лесковачког краја које ће у контексту Летње уметничке школе послужити као поље истраживања и креативне надградње.